2024-2025 уку елы
Интернет тур.

8-9 нчы сыйныфлар
1 нче вариант
А тибындагы биремнәр барысы да 4 балл белән, В тибындагы биремнәр барысы да 6 балл белән бәяләнә.

1. **Алынма сүзне табыгыз. (4 балл).**
1) Кашык
2) Кырык
3) **Кәгазь**
4) Кыргыч

2. **Үткән заман сыйфат фигыль кулланылган җөмләне табыгыз. (4 балл).**
1) **Килгән кунаклар озак тормадылар.**
2) Үткән заман сыйфат фигыль кулланылган җөмләне табыгыз.
3) Яңа дәрестә булачак күнегүләргә әзерләндек.
4) Дустым әлеге китапны кичә үк укыган икән.

3. **Фразеологизмның мәгънәсен табыгыз. (4 балл).** *Түбәсе күккә тигән –*
1) **Куанган**
2) Сикергән
3) Борчылган
4) Авырган

4. **Фигыль сүзтезмәне табыгыз. (4 балл).**
1) Кычкырган тавыш
2) Әйтәсе сүз
3) Тырыш бала
4) **Борчылмаска тырышу**

5. **Орфографик хатасы булган сүзне табыгыз. (4 балл).**
1) **Сәләмләү**
2) Бәяләү
3) Хыяллану

4) Һәвәсләнү

6. **Сөенү сүзенең синонимын табыгыз. (4 балл).**

1) Көенү
2) Кайгыру
3) **Шатлану**
4) Көлү

7. **Дүрт мәгънәле кисәктән торган сүзне табыгыз. (4 балл).**

1) Карсызлык
2) Әбиләрдән
3) **Сабакташларым**
4) Онытылды

8. **Тартыклары саңгырау гына булган сүзне табыгыз. (4 балл).**

1) Кәҗә
2) Сарык
3) Бозау
4) **Поши**

9. **Җөмләдә төшеп калган тыныш билгесен табыгыз. (4 балл).**
Поездан төшкәч 10 минут җәяү барырга туры киләчәк.

1. өстәмә тыныш билгесе куелмый
2. сызык
3. **өтер**
4. ике нокта

10. **Синтетик иярченле кушма җөмлә белән белдерелгән мәкальне табыгыз. (4 балл).**

1) Алтынны тоткан кеше генә таный.
2) Алтын кулны пычак кисмәс.
3) **Алтыны барда җүләрне дә акыллы диләр.**
4) Алтын чүплектә дә ялтырый.

11. **Сүзләр һәм аларның тәрҗемәләрен тәңгәллек белән күрсәтегез. Җавапны хәрефләр тезмәсе белән тыныш билгеләрсез һәм буш ара калдырмыйча языгыз. (6 балл).**

СҮЗ	ТӘРҖЕМӘСЕ
1) чувство	А) хокук
2) служба	Ә) хис
3) право	Б) хөрмәт
4) уважение	В) хезмәт

Җавап (Ответ): ӘВАБ

12. **Сүзләр һәм аларның синонимнарын тәңгәлләштерегез. Җавапны хәрефләр тезмәсе белән тыныш билгеләрсез һәм буш ара калдырмыйча языгыз. (6 балл).**

СҮЗ	СИНОНИМЫ
1) ябык	А) каплану
2) яклау	Ә) чандыр
3) ябыну	Б) тараф
4) як	В) саклау

Җавап: ӘВАБ

13. **Төшеп калган сүзне языгыз (6 балл).**

Алар дусларча сөйләшеп утырдылар (Ш.М.) җөмләсендәге *дусларча* сүзе <...> сүз төркеменә карый.

Җавап (Ответ): РӘВЕШ

14 Ягъни **сүзендәге я хәрефе кайсы авазларны белдерә? (6 балл).**

Җавап (Ответ): ЙӘ

15. **МӘНФӘГ...ТЬ сүзендә кайсы хәреф төшеп калган? Төшеп калган хәрефне языгыз. (6 балл).**

Җавап (Ответ): А

16. Тексттан хәл фигыльләр кулланылган җөмләләрне табыгыз һәм аларның санын арта бару тәртибендә күрсәтегез. (6 балл).

1) Беркөнне савыттан сөт эчкән вакытта, песиләр кечкенә генә бер көчекне күргәннәр. 2) Ул кап-кара төстә булган. 3) Бу көчекнең дә сөт эчеп карыйсы килгән. 4) Ул, койрыгын болгый-болгый, песиләргә карап тора икән.

5) Ак песигә көчек ошамаган. 6) Ул аңа ачуланып:

- 7) Кит моннан!- дигән.

8) Соры песи Ак песигә аптырап караган.

-9) Ни өчен, Аппагым? 10) Күрәсеңме, безнең кунагыбызның да сөт эчәсе килгән бит! – дигән.

Резеда Вәлиева

Җавап (Ответ): 3468

17. Төшеп калган терминны языгыз. (6 балл).

Тел гыйлеменең җирле сөйләшләрне өйрәнә торган тармагы <...> **дип атала.**

Җавап (Ответ): ДИАЛЕКТОЛОГИЯ

18. **Фигыльләрне төркемчәләре буенча тәңгәлләштерегез. Җавапны тыныш билгеләрсез, буш ара калдырмыйча саннар тезмәсе белән языгыз. (6 балл).**

А) адашкан яз	1) исем фигыль
Ә) ашыктыргач	2) хәл фигыль
Б) зиһен таралу	3) хикәя фигыль
В) карамаган иде	4) сыйфат фигыль

ОТВЕТ: 4213

19. **Фразеологизмнар һәм аларның мәгънәләре арасында тәңгәллек урнаштырыгыз. Җавапны тыныш билгеләрсез, буш ара калдырмыйча саннар тезмәсе белән языгыз. (6 балл).**

А) тәлинкә тоту	1) борчылу
Ә) кәкре каенга terәтү	2) ялагайлану
Б) ут йоту	3) үпкәләү
В) сүз күтәрмәү	4) алдау

ОТВЕТ: 2413

20. Текстта артыклык дәрәҗәсендә килгән сыйфат булган җөмләнең номерын языгыз. (6 балл).

1) Беркөнне савыттан сөт эчкән вакытта, песиләр кечкенә генә бер көчекне күргәннәр. 2) Ул кап-кара төстә булган. 3) Бу көчекнең дә сөт эчеп карыйсы килгән. 4) Ул, койрыгын болгый-болгый, песиләргә карап тора икән.

5) Ак песигә көчек ошамаган. 6) Ул аңа ачуланып:

- 7) Кит моннан!- дигән.

8) Соры песи Ак песигә аптырап караган.

-9) Ни өчен, Аппагым? 10) Күрәсеңме, безнең кунагыбызның да сөт эчәсе килгән бит! – дигән.

Резеда Вәлиева

Җавап (Ответ): 2

2 нче вариант

А тибындагы биремнәр барысы да 4 балл белән, В тибындагы биремнәр барысы да 6 балл белән бәяләнә.

1. **Алынма сүзне табыгыз. (4 балл.)**

1) Ашамлык
2) Эчемлек
3) Ризык
4) Икмәк

2. **Үткән заман сыйфат фигыль кулланылган җөмләне табыгыз. (4 балл.)**
   1) Укыган китабым бик кызык иде: аерыла алмадым.
   2) Төп фикер әйтелә торган җөмләне табыгыз.
   3) Яңа дусларымның барасы җире бар иде.
   4) Синең фикер мине бик кызыксындырды.

3. **Фразеологизмның мәгънәсен табыгыз. (4 балл.)**

Борыны салынган –

1) Борчылган
2) Кәефе төшкән
3) Томау төшкән
4) Елаган

4. **Фигыль сүзтезмәне табыгыз. (4 балл.)**

1) Учак ягу
2) Сүнгән учак
3) Матур кич
4) Уйчан караш

5. **Орфографик хатасы булган сүзне табыгыз. (4 балл.)**

1) Шакылдау
2) Пышылдау
3) Тәңкыйтьләү
4) Тәрбияләү

6. ***Һичкем* сүзенең синонимын табыгыз. (6 балл).**

1) Барысы
2) **Беркем**
3) Һәммәсе
4) Әллә кем

7. **Дүрт мәгънәле кисәктән торган сүзне табыгыз. (4 балл.)**

   1) Болавык
   2) балыкчы
   3) **хезмәттәшләрем**
   4) җылылык

8. **Тартыклары саңгырау гына булган сүзне табыгыз. (4 балл.)**

   1) **Сатучы**
   2) Кибетче
   3) Балыкчы
   4) Төзүче

9. **Җөмләдә төшеп калган тыныш билгесен табыгыз. (4 балл.)**

Мин шуны аңлыйм бүген алар мине үгетлиячәкләр.

   1) өстәмә тыныш билгесе куелмый
   2) сызык
   3) өтер
   4) **ике нокта**

10. **Синтетик иярченле кушма җөмлә белән белдерелгән мәкальне табыгыз. (4 балл.)**

   1) Күп дус эзләгән дуссыз калыр.
   2) Ялганчы ялчымас, угры баемас.
   3) **Эше күпнең көче күп.**
   4) Матур эшләсәң, матур ашарсың.

11. **Сүзләр һәм аларның тәрҗемәләрен тәңгәллек белән күрсәтегез. Җавапны хәрефләр тезмәсе белән тыныш билгеләрсез һәм буш ара калдырмыйча языгыз. (6 балл).**

СҮЗ	ТӘРҖЕМӘСЕ
1) очередь	А) борчылу
2) смежный	Ә) чират
3) беспокойство	Б) чишелеш
4) развязка	В) чиктәш

Җавап (Ответ): ӘВАБ

12. **Сүзләр һәм аларның синонимнарын тәңгәлләштерегез. Җавапны хәрефләр тезмәсе белән тыныш билгеләрсез һәм буш ара калдырмыйча языгыз. (6 балл).**

СҮЗ	СИНОНИМЫ
1) басым	А) тоя
2) яклый	Ә) йогынты
3) сизә	Б) абруй
4) дәрәҗә	В) хуплый

Җавап: ӘВАБ

13. **Төшеп калган сүзне языгыз. (6 балл).**

Шыгырдап торган ак карны җил тиз-тиз очырта башлады (Ш.М.) җөмләсендәге *тиз-тиз* сүзе <...> сүз төркеменә карый.

Җавап (Ответ): РӘВЕШ

14. ***Ярар* сүзендәге я хәрефе кайсы авазларны белдерә? (6 балл).**

Җавап (Ответ): ЙА

15. **ИТАГ...ТЬ сүзендә кайсы хәреф төшеп калган? Төшеп калган хәрефне языгыз. (6 балл).**

Җавап (Ответ): А

16. Тексттан зат алмашлыклары кулланылган җөмләләрне табыгыз һәм аларның санын арта бару тәртибендә күрсәтегез (6 балл).

1. Беркөнне Фәрит әнисенең кушуы буенча кибеткә барган иде. 2) Каракай да аңа иярде. 3) Шунда прилавка янында әйберләр караган чакта, бер хатын кинәт:

–4) Урладылар, акчамны урладылар!-дип кычкырып җибәрде.

5) Фәрит, аны-моны уйлап тормыйча, әлеге хатынга:

- 6) Тизрәк кульяулыгыгызны чыгарыгыз! – диде.

7) Хатын да: “Нигә?” – дип сорамады, сумкасыннан бизәкле кульяулыгын алып, Фәриткә бирде.

8) Фәрит аны тиз генә Каракай борынына китереп иснәтте дә:

-9) Тиз эзлә! – диде.

10) Каракай сискәнеп киткән кебек булды, әйтерсең, ул кинәт йокысыннан уянып китте. 11) Арт аякларына басып, башын як-якка боргалый-боргалый иснәде дә кинәт чабып китте.

Нәби Дәүли

Җавап (Ответ): 2810

17. **Төшеп калган терминны языгыз. (6 балл).**
Тел гыйлеменең тотрыклы сүзтезмәләрне өйрәнә торган тармагы <...> **дип атала.**

Җавап (Ответ): ФРАЗЕОЛОГИЯ

18. **Фигыльләрне төркемчәләре буенча тәңгәлләштерегез. Җавапны тыныш билгеләрсез, буш ара калдырмыйча саннар тезмәсе белән языгыз. (6 балл).**

А) сайрар сандугач	1) исем фигыль
Ә) кызыксындырганчы	2) хәл фигыль
Б) башны катыру	3) хикәя фигыль
В) уйламаганиде	4) сыйфат фигыль

ОТВЕТ: 4213

19. **Фразеологизмнар һәм аларның мәгънәләре арасында тәңгәллек урнаштырыгыз. Җавапны тыныш билгеләрсез, буш ара калдырмыйча саннар тезмәсе белән языгыз.**

А) күз салу	1) ачулану
Ә) ут йоту	2) карау
Б) тетмәсен тетү	3) курку
В) кот чыгу	4) борчылу

ОТВЕТ: 2413

20. Текстта чагыштыру дәрәҗәсендә килгән рәвеш булган җөмләнең номерын языгыз.

1. Беркөнне Фәрит әнисенең кушуы буенча кибеткә барган иде. 2) Каракай да аңа иярде. 3) Шунда прилавка янында әйберләр караган чакта, бер хатын кинәт:

–4) Урладылар, акчамны урладылар!-дип кычкырып җибәрде.

5) Фәрит, аны-моны уйлап тормыйча, әлеге хатынга:

- 6) Тизрәк кулъяулыгыгызны чыгарыгыз! – диде.

7) Хатын да: “Нигә?” – дип сорамады, сумкасыннан бизәкле кулъяулыгын алып, Фәриткә бирде.

8) Фәрит аны тиз генә Каракай борынына китереп иснәтте дә:

-9) Тиз эзлә! – диде.

10) Каракай сискәнеп киткән кебек булды, әйтерсең, ул кинәт йокысыннан уянып китте. 11) Арт аякларына басып, башын як-якка боргалый-боргалый иснәде дә кинәт чабып китте.

Нәби Дәүли

Җавап (Ответ): 6